

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor
Pe o jum. de an 12
Pe trei luni . . . 6
Pentru România și străinătate:
Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20

TELEFON N. 296.

REDAȚIA
ȘI ADMINISTRAȚIA
Str. Prundului Nr. 16

INSERATELE
se primesc la administrație.
Prețul după tarife
și învoluă.

Manuscrisele nu se în-
napoiată.

Trebuința unei noi orientări în afacerile noastre economice.

I.

Inființarea prodigioasă de bănci, de capitaliste și de puterice ar fi ele, nu au fost cele mai nimerite ca să ne dea rezultatele cele mai bune — pe cari am fi fost în stare a le pretinde dela ele — pe terenul producției și avuției noastre naționale.

În prea puține cazuri au ajutat ele poporul de a pași ca concurență cu ajutorul lor în afaceri de cumpărări și parcelări de buhuri străine, iar ca sprijinoare de întreprinderi industriale și comerciale aproape niciodată, cel mult în unele finanțări au combătut uzura și au scăpat poporul din ghiarele cămătarilor publici și privați (?). De cele mai multe ori prin înlesnirea și eficientizarea banului și a creditului au tras după ele o grevare enormă a miciei proprietăți țărănești cu datorii ipotecare și tot felul de intabulări și datorii flotante și permutabile, au încurajat viața comodă și luxul în urma artei de a înființa bănci și a fi membru în direcțiunea și consiliul de administrație și supraveghere. Și ca consecință mai îndepărtată a lor a urmat dela sine fatalmente dorirea celor peste 100,000 de brațe viguroase și muncitoare duse peste Ocean pe lângă alte sute de mii trecute în România, Germania etc. cari foarte bine puteau fi reținute și ocupate acasă.

Este acum timpul suprem și poate cel mai potrivit de o întoarcere înspre mai bine. Pe de o parte războiul mondial cu cheltuielile lui enorme și distrugerea de tot felul de bunuri, pentru acoperirea cărora vor spori înzecit birurile de tot felul și impozitele pe care agricultura estensivă și modul de economie de până aci nu le va putea suporta, pe de altă parte prețurile enorme actuale la bucate și vite și tot felul de produse ale solului și cari probabil că vor mai ținea încă 2—3 ani în urma impușinării vitelor de reproducție, fac momentul cel mai prielnic pentru stingerea ori reducerea considerabilă a datoriiilor țărănilor către bănci — căci poporul nostru în marea lui majoritate 90% se oc-

cupă cu agricultura și creșterea vitelor.

De aceea directorii băncilor și consiliile de administrație și supraveghere a băncilor noastre să îndemne cu stăruință pe țărani să-și achite datoriiile lor către bănci, și apoi ele cu capitalurile lor să caute alți anumiți ramuri de producțiune locală și cei mai nimeriți pentru a-și plasa capitalurile lor.

Pentru acestea, har Domnului, ocaziuni se găsesc destule și aproape pretutindenea, numai voință și pricere să fie, ca să se sporească însușit producțiunea și avuția națională în comerț, industrie, agricultură și silvicultură. Aceste toate s'ar putea promova prin dezvoltarea cooperativelor de producțiune și vânzarea produselor în comun agricole, a poamelor și la exploatarea pădurilor și de cariere de diferite minereuri.

Câte ponoare și surpături sterrile de dealuri nu sunt prin toate șatele noastre de coline și de munte și cu terenul degradat, care se năruie continuu du, a fiecare ploaie și ninsoare, pe cari băncile ori privații le ar putea răscumpăra pe prețuri bogate dela stat, comune ori privați și prin împădurire să le pună din nou în valoare, iar din pădurea brăcuțită de vite să facă o mai bună pășune de vite curățându-o de mărăcineturi și ameliorându-o.

Producerea de copaci de pădure de soiuri nobili: stejar, brad, molift, ulm, paltin cu sutele de mii și milioane ar fi o ocupațiune plăcută și distractivă și pentru învățători și pentru copiii de școală iar sărbătoarea pomilor, generalizată, poate da un venit accesoriu și pentru învățător care ar avea cea mai bună aplicațiune de făcut cu elevii școlii. Anii trec și copacii cresc, iar pădurile câștigă enorm în valoare din an în an, răzinduse tot mai mult.

Intervuederi diplomatice.

Din Roma se anunță: D. Stancloff, ministrul Bulgariei la Roma, a avut o lungă conferință cu ambasadorul Franței, Angliei și Rusiei. Ziarele din localitate cred că această întrevedere e în legătură cu atitudinea Bulgariei față de războiul european.

Din România.

Desmințirea întrevederii dela Atena. — Principele de Hohenlohe în țară. — Convenția de pescuit ruso-română.

Organul guvernului »Viitorul« publică în nrul de ieri următoarele două desmințiri:

„Adevărul“ de aseară, punându-se ca de obicei la adăpostul unei fune străine, anunță că în cursul lunii Iulie ar urma să aibă loc la Atena o întrevedere între Suveranii României, Bulgariei și Greciei.

Suntem autorizați să dăm o categorică desmințire a știrii, care a găsit adăpost în coloanele ziarului d-nului Mille.

— »Epoca« a publicat textul unei telegramme, pe care M. S. Împăratul Wilhelm ar fi adresat o M. S. Reginei Sofia a Greciei, telegramă care, confratele nostru pretinde a fi fost transitată prin România înadins pentru a se lua și la noi cunoștință de ea.

(Textul acestei telegramme, adresată de Împăratul Wilhelm soroarei sale reginei Greciei este următorul: »Mulțumită vouă, Bulgariei și României, victoria noastră e sigură.« (Nota Redacției).

Suntem autorizați să desmințim în mod ferm această știre. Prin România n'a fost transitată nici o telegramă în felul celei publicate de »Epoca«.

A. S. R. Principele de Hohenlohe-Langenburg, cumnatul M. S. Reginei Elisabeta, care a fost însărcinat să gireze afacerile ambasadei germane la Constantinopol a sosit Mercuri la România, de unde își va continua volajul în Turcie.

D-sa s'a oprit la Sinaia, unde se află după cum se știe d. von dem Borsche ministrul Germaniei în România.

Principele de Hohenlohe va sta în țară câte-va zile și va fi primit în audiință de M. S. Regele.

Prin decret apărut în »Monitorul Oficial«, convențiunea pentru pescuit în Prut, Dunăre și Marea Neagră, încheiată între România și Rusia, în 16 Octombrie 1907, este prelungită până la un termen de șase luni după încheierea păcii între statele beligerante, sub rezerva aprobării ulterioare a corpurilor legiuitoare române.

Adunarea comitatului Caraș-Severin.

Manifestație patriotică. — Un azil pentru invalizi și orfelinat pentru orfanii războiului.

Adunarea de primăvară a comitatului Caraș-Severin, ținută Mercuri în Lugoj, a avut un decurs solemn. Nervozitatea din trecut, atât de caracteristică adunărilor acestui comitat, a fost înlocuită deasfădată printr'un duh mai blând și mai conciliant, remarcându-se în raportul vicecomitelui fără rezervă patriotismul poporului român dovedit prin stătea fapte strălucite pe câmpul de luptă ca și acasă.

Înaltul de-a se intra în ordinea zilei s'a dat cetire curendei comitatului »Murș-Turda« în chestia vestejirei atitudinii Italiei, care din aliat a trecut în tabăra dusmană. Aderând la această curendă comitetul permanent a propus să se dea expresie alipirei și supunerii poporației comitatului față de iubitul rege și a credinței sale neclintite pentru patria, pe care și mai departe avem s-o apărăm împreună.

La această propunere a luat cuvântul după oratorul partidului guvernamental, membrul român al congregației d-l Dr. V. Branice robind următorul discurs:

Dacă iau cuvântul la chestia dela ordinea zilei nu o fac nici pentru că aș avea eventual ceva de spus ce nu se cuprinde în moțiunea prezentată și nici pentru că eventual nu aș simți cu conținutul ei și cu atât mai puțin o fac pentru a supralicita, ci o fac din simplul motiv, ca prin faptul, că declar, că și noi aderăm la moțiunea prezentată, să afirm că în ceea ce privește împlinirea datorințelor noastre față de Tron și Patrie pe lângă toate acele profunde contraste politice, cari ne despart în viața internă politică a Ungariei, nu numai nu există între noi deosebiri naționale și confesionale, dar nu există nici deosebiri politice.

Cu credința tradițională am dat cu toții ascultare cuvântului de chemare al Monarhului, adresat credincioaselor sale popoare, suspendând pentru alte vremi continuarea luptelor politice, cari ne despart în tabere atât de contrare, și tocmai populațiunea comitatului nostru are cuvânt a fi mândră de faptele eroice ale fiilor sei, pe cari i-a distins suprema conducere prin mențiuni onorifice și prea înalte laude. Regimentele noastre de casă, al 8-lea de honvezi, cunoscut în

Cartea de aur a armatei sub numele »Honvezii de Lugoj«, regimentul comun de infanterie nr. 43, urmașul falnicului regiment grănițesc româno-banatic nr. 13 regimentul nostru de artilerie nr. 21, au fost laudate din loc înalt pentru eroismul lor și lauda ni-s'a trimis dela locurile competente, în limba română, să o dăm publicității.

Această dovadă a faptei vorbește mai elocvent decât orice ticluire de vorbe frumos sunătoare. Am dat dela început această dovadă și o vom da până la sfârșit, în acea sfântă convingere, că prin această jertfă mare punem temelia unui viitor mai bun, mai fericit, mai liber și mai demn de conviețuirea pacinică în bună înțelegere a popoarelor distincte, cari de soarte și istorie sunt menite ca aici, umăr la umăr, să afirme cele mai bune forțe și energii ale lor pentru progresul în bunăstare, în lumină și libertate!

După discursul d-lui Dr. Branice prim comitele Dr. Medve declară moțiunea de primită cu unanimitate.

Urmează la ordinea zilei raportul vicecomitelui A. Isekutz, care relevă îndeosebi eroismul regimentelor noastre de casă și propune să se felicite din ședință comandele regimentelor Nr. 8 de honvezi infanterie și artilerie, regimentul 21 de artilerie comună, regimentul 5 de husari și regimentul comun Nr. 43 de infanterie, cari au obținut prea înaltă laudă pentru eroismul lor.

Propune să se exprime multămită dămelor, cari s'au dedăcat îngrijirii morbiților și răniților de pe câmpul de luptă. Ambele propuneri se primesc.

Prezentează apoi propunerea relativ la înființarea unui azil pentru invalizi și orfelinat pentru orfanii războiului, stându-i la dispoziție deja în acest scop un venit anual votat de 53—55 mii cor. Subliniază, că va ține seamă de dorința exprimată, că educația orfanilor să se facă în conformitate cu naționalitatea și religia părinților orfanilor. În scopul îndeplinirii lucrărilor pregătitoare se va exmitte o comisiune specială, la care se va ține seamă de toate considerantele. Propunerea se primește.

Un bloc româno-greco-bulgar. »Novoje Vremia« anunță din Sofia:

Într'o convorbire cu un reprezentant al diplomației engleze, Gheneadiff a comunicat următoarele chestiuni interesante asupra tratativilor dintre România și Bulgaria, pentru încheierea unui bloc bulgaro-româno-grec, îndreptat contra Rusiei și Serbiei:

Sinefta Horhoi se apropia de căsuța ei, care era la marginea satului, ascunsă pe jumătate între ulmi, pitulată pe-o costie de deal. Cu cât se apropia mai tare de gospodăria ei, cu atât mai mult își încetinea pașii. Nu-i ieșea din cap ce-i povestise Grigoraș. Se gândia la fiecare vorbă și i se părea: mai-mai că bărbatu' meu a putut vorbi așa, înaintea crucii! Mai știi — poate că el s'a aruncat în văltoare!

Colea era crucea lui Bucur. Maica Domnului parcă se uita la dansa din întunec, cu privirea muștrătoare. Nevasta lui Horhoi s'a apropiat de cruce, a ngenhunchiat și s'a rugat din toată inima.

În tăcerea sării ăsteia triste îi veneau Sineftii, gândindu-se la bărbatul ei, fel de fel de lucruri și întâmplări în minte — întâmplări din căsnicia lor. Câte certuri, cât hâr, cât mâr! Cât de neagră a fost ea la inimă, ce dușmănoasă și cât de puține clipe de pace casnică a dat ea bărbatului ei! Ciudat lucru — alte dași sta să jure că numai el e de vină la toate. Totdeauna se'ntraba nevasta: de ce face el așa? De ce nu face altfel? El era capul răutăților! — Astăzi i se părea că ar fi fost tocmai dimpotrivă. Ce bărbat blând! Ea l-a sgândărit mereu, fiindcă nu putea să vadă în ochi pe bărbatul ei blânzi. Atunci se năcăjea el — ea-l bațjocorea,

Lectură pentru cei din spitale.

„Grigoraș-Păsăraru“

— Povestire. —
Câteva cuvinte.

(Urmează.)

Când să treacă peste pragul ușii, numai că-i sare, ca din puscă, o nevestică durdulie în cale. Susânica Căpătină din Negoști, îl ajunge în colțul casii și-l roagă: „Grigoraș, fii bun — nu mă lasă inima — vreau să te'nreb — ai spus tot ce-ai știut tu de pacostea ala? Tot?”

— „Ești și tu una din Negoști?” o'ntrăbă Grigoraș. „O să le știi și tu, toate, din fir în păr — așteaptă numa.“. Cu cuvintele astea se smâci Grigoraș din brațele nevestii și plecă.

O să le știi și tu! Vorba asta i-a mers nevestii ca un tunghiu la inimă. Vedea numai stele verzi înaintea ochilor. Nu mai auzea cum murmura apa pe scocul morii — auzea alte sunete ciudate.

Când au ieșit nevestele celelalte din Negoști, din casă — că fiecare s'a hotărât să spargă târgul cât o putea mai de grabă — când au ieșit, au văzut tocmai cum cade Susânica la pământ. Au spălat-o cu apă rece, pe la tâmpie,

i-au dat să bea. Da se simțeau rău, multe din ele, ca Susânica, de le venea să cadă de pe picioare.

Au povestit ele câtăva vreme, pe drum — prefăcându-se că sânt liniștite. — Au vorbit de nenorocirea bărbatului din Negoști. Își băteau capul care să fie. Una credea pe cutare, alta pe cutare. Pe una din ele a ajuns-o nenorocul, dar pe care? Pe care din ele o așteaptă nenorocirea grozavă, dacă o ajunge acasă?

— „E-o prostie să te gândești,“ zise Sașda Căpătină, „da' al meu n'a fost. A' meu, pe lângă alte alea, da' nu s'ar cățăra pe-acolea. Doamne ferește — că-l apucă amețelile.“

— „A' meu, Doamne multămescu-ți, n'are pălărie închisă — că poartă pălărie de paie,“ zise alta.

— „Parcă pălăria de paie nu poate să fie de culoare nchisă,“ întrepruse ai dintăi.

— „Mie n'are să-mi fie frică nici un pic,“ zise Sinefta Horhoi, „bărbatu' meu n'are nici palărie înțunecată, nici amețeli — ala știu că n'a fost pe-acolea, cum a povestit Grigoraș.“

Susânica a făcut propunerea să n'ceapă toate să se roage cu glas tare, cum se cuvinea la o procesiune bisericască. Au început să se roage, da' cu cât se apropiau mai mult de Negoști, cu atât bătea inima fiecăreia mai tare.

Pe lângă drumul de țară curgea cu zgomot un râu. Munții s'au strâmtat, de amândouă părțile. Nevestele ajunseră la văgăuna, pe care-o tăiasă apa prin munți de pe când nu mai fîn oamenii minți.

În văgăuna asta se sălășluisă deja întunerecul. Răpe pietroase, de amândouă părțile. De pe una din ele mai înalte locuri se deschidea o scobitură, care ducea prețipiș, până în vârtejul râului. Aici era locul nenorocirii. Sur, ca plumbul, crescut numai pe la crepături și prin prăpăstii cu puțintel mușchii și buruienii într'una din prăpăstii parcă își făcuseră cuibul șoimii — un șoim zbură-pușcă încoace și în colo și dădea țipete ascuțite. Între pârtele de piatră și drumul de țară curgea, spumegând, râul, revărsându-și valurile înalte peste pietrele de pe de margini. Din mijlocul apei se ridicau stânci mari, cu marginile mănecate de apă, îmbrăcate în cafeaua verde-inchisă a mușchiiului umed. Râul le cuprindea cu valurile sale, fâfno, și sărea câte-odată, măniat peste ele. Măncase pârtele, adânc de desubt, iar în băltoace se rostogolea spuma fâsnind câte-odată în sus, spre pietrișul de deasupra, pentru ca să picure jos mai apoi, leșez. Era în stâncă asta și în cursul apei ăsteia o sălbătăcie mare a naturii și omul, care s'a aruncat de-acolea, de sus, în afunzime, știu că n'a glumit cu moartea.

Nevestele aruncară priviri speriate, pripite, spre prăpastia feroasă — dar n'au putut-o suferi multă vreme, fiindcă au trecut, murmurându-și rugăciunile, în goană, ca o turmuliță de miei, căreia îi este frică.

Câteva sute de pași mai departe dai de un luminiiș — apa se lărgește în alvie și pe partea drumului de țară găsești năsip alb, din beșug. Aici l-au scos valurile la mal pe bietul om, pe nenorocitul de el, pe dânsul, pe care l-au dat afară chiar și valurile, în mijlocul cărora căutase el adăpost! În năsip puteai vedea prea bine încă urmele oamenilor, cari l-au dus de pe-aici. Nevestele au aruncat și într'acolo ochii, așa, în treacă, sperioase, și s'au grăbit mai departe.

Când au ajuns în valea largă și când au dat de casele ale dintăi ale satului, care sta înaintea lor, scaldat în roșăia apusului de soare, se despărțiră nevestele din Negoști — una ca să meargă pe cărarea de pe câmp, alta pe cărărușă de pe livadă, alta pe drumul al mare, ca să ajungă fiecare acasă, la gospodăria ei. Și-au luat rămas-bun, una dela alta, fără multă vorbă, cu capu'n pământ. Numai una ori două au răs cu glas tare, ca să suspine mai apoi cu atât mai adânc, când au rămas singure.

* * *

„Din inițiativa ministrului președinte român, d. Brătianu, s'au început tratative între România, Bulgaria și Grecia. D. Brătianu a subliniat că ivirea Rusiei în Bosfor este un strașnic pericol pentru România, Grecia și Bulgaria, deoarece mărirea Serbiei pe seama Austriei și ajutorul pe care Rusia îl dă Serbiei va stabili dictatura slavă în Balcani“.

SITUAȚIA pe câmpul de războiu.

Azi dimineață am primit dela biroul de presă al prim-ministrului următoarele comunicate oficiale telegrafice:

Budapesta 15 Iulie. — Din marele cartier general al nostru se comunică oficial cu data de azi:

Situația în nordul monarhiei.

Pe câmpul de operații rusească situația generală e neschimbată. Pe valea Nistrului, dela Nizniow în jos, pe țărmul nordic al râului, s'au desfășurat lupte favorabile pentru trupele noastre, în cari am făcut prizonieri 11 ofițeri și 550 de soldați ruși.

La granițele italiene.

Italianii au deschis din nou un foc viu de artilerie în contra unor puncte de pe platoul Doberdo. A mai încercat dușmanul apoi mai multe atacuri de infanterie în contra noastră, mai ales între Strausina și Pallazzo, dar l'am respins, ca în totdeauna, cauzându-i mari pierderi.

La hotarile tiroleze și carintiene n'au avut loc nici un eveniment mai important.

General de divizie Höfer, locțiitorul șefului de stat major

Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

Berlin 15 Iulie. — Buletinul oficial al marelui cartier general german e pentru azi următorul:

Pe câmpul de operații dela vest: În Flandria sudică, spre vest dela Witschate, am făcut mai multe operații de explozii succese. Francezii ne-au atacat în regiunea Souchez pe diferite locuri pornind în contra noastră cu forțe — în parte — foarte mari; i-am respins însă pretutindeni. La Beau-se Jour, spre ost dela măriște, precum și în Champagne am împedecat atacul dușman de granate de mână printr'un atac de mine. Dușmanul a încercat și prin atacuri repețite, cari s'au prelungit până noaptea, ca să-și reoape pozițiile pierdute în Argoni. Ofensiva lui însă, cu ocazia căreia a întrebunțat muniție din belsug aruncându-și în foc forțe noi, s'a izbit de frontul neclintit al Nemților.

Pe mai multe locuri s'au iscat îndârjite lupte de baionete și de granate de mână. Dușmanul și-a plătit cu pierderi neobișnuit de mari eforturile zadarnice. Numărul prizonierilor francezi s'a ridicat la 68 de

ofițeri și 3668 de soldați. Succesul trupelor noastre e cu atât mai remarcabil, cu cât prizonierii făcuți de noi confirmă unanım, că Francezii au pregătit un mare atac în contra frontului nostru din Argoni cu ocazia zilei de 14 Iulie, zi de sărbătoare națională la ei. Deasemenea a domnit o activitate febrilă și spre ost dela Argoni. Eșirile franceze în Bois-de-Prêtre s'au izbit de pozițiile noastre suferind dușmanul pierderi complete. Am nimerit un aeroplan dușman, care vira pe de-asupra pozițiilor noastre dela Souchez. Aeroplanul arzând s'a prăbușit în pozițiile dușmane. Lângă Henin-Nietare am împușcat un alt aeroplan dușman. Observatorul a căzut rănit în mâinile noastre.

La ost și sudost: În ciocnirile mai mici de lângă Vindau, dela Krschany în jos, am făcut prizonieri doi ofițeri și 425 de soldați ruși. Spre sud dela Njemen, în regiunea Kalvarja, trupele noastre au ocupat pozițiile rusești situate între Franciskoho și Osowa și le au menținut cu toate contra-atacurile violente ale dușmanului. Spre nord-ost dela Suvalka am luat cu asalt înălțimile dela Olsonka; aici am făcut prizonieri 3000 de Ruși și am capturat 2 mitralieze. Spre sudvest dela Polno am ocupat satul Krusaprecum și pozițiile dușmane de-a-colo. Spre sud și ost dela acest sat-precum și spre sud dela linia Lipnik am făcut 2400 de prizonieri și am capturat opt mitralieze.

În regiunea Prasnis ni continuăm luptele cu succes. Aici am ocupat mai multe linii dușmane, precum și orașul bineînțeles Prasnis, care a format încă de prin ultimele zile ale lui Februarie obiectul unor mari emulații dintre cele două oști dușmane.

Pe câmpul de operații dela sudost situația a rămas peste tot neschimbată.

Războiul cu Turcii.

Constantinopol 15 Iulie. — Comunicatul oficial al marelui cartier general otoman e pentru azi următorul:

În zorile zilei de 13 I. c. am respins pe aripa dreaptă pe dușmanul, care se apropia de pozițiile noastre; dușmanul a suferit pierderi complete. Dușmanul temându-se, că îl vom ataca pe aripa stângă, a impușcat toată noaptea în aer. După o violentă pregătire de artilerie dușmanul ni-a atacat în 13 I. c. d. a. aripa stângă la Sed-il-Bahr. L'am respins însă printr'un atac de baionetă cauzându-i mari pierderi. Bateriile noastre de pe litoralul anatolian s'au amestecat cu succes în luptele, cari au decurs în 12 și 13 I. c. lângă Sed-il-Bahr. În urma focului precis al acestor baterii au fost scufundate două contra-torpile dușmane, cari apropiindu-se până în regiunea Kerevizdere deschiseseră focul în contra aripei noastre din stânga. Unul dintre contra-torpile care manevra de regulă în sinul Saros apropiinduse prea mult de

țărm a fost nimerit eri de 2 focuri de-ale noastre. Contra-torpilelor s'a retras apoi imediat după o insulă ce e în acest sin și numai noaptea a cutezat să iasă la larg.

În Mesopotamia dușmanul a încercat în 11 I. c. să ne atace pe valea Eufratului, dar când am început noi un contra-atac a luat-o la fugă. Pierderile suferite aici de dușman sunt foarte mari.

România advertizată.

Chestia transitului de muniții pentru Turcia.

Un articol analog ca cel semnalat în nrul nostru de eri al ziarelor »Frankfurter Zeitung« și »Deutsche Zeitung« a apărut și în marele ziar german »Vossische Zeitung«. Iată câteva pasaje din acest articol:

»Puterile centrale cer dela România trecerea de arme și muniții pentru Turcia. România a opus până acum continue greutăți acestei cereri. Atitudinea aceasta timidă a Românel era explicabilă câtă vreme forța armată rusească mai constituia un pericol pentru țara românească. Dar pericolul acesta a dispărut.

Prim ministrul Brătianu, ca bun patriot, a cărmuit corabia românească prin cele mai dificile situații într'un curs care li s'a părut cel mai fericit pentru interesele patriei sale. Șeful guvernului român s'a arătat totdeauna conștient de faptul că între România și puterile centrale există o alianță obligatoare pentru ambele părți.

Până acum puterile centrale n'au tras consecințe din această alianță. Căci au avut în vedere, că vecinul Rus poate deveni primejdios pentru România. Bunele relațiuni cu Rusia — pe care regatul român le-a întreținut încă înainte de izbucnirea războiului, n'au rămas fără influență asupra unor puternice partide politice din România. În asemenea împrejurări, nu era lucru lesne pentru d. Brătianu, să menție atitudinea lesă a Românel, chiar în propriul guvern, care numără partizani ai Rusiei.

Acum însă lucrurile s'au schimbat.

E lucru de sine înțeles, că puterile centrale sânt în drept să pretindă dela un stat, care poate prin convențiile lui e obligat pentru mult mai multe îndatoriri — ca să păstreze cel puțin o neutralitate dreaptă — care să nu depășească limitele îngăduite chiar de dreptul ginților. Ori dreptul acesta nu oprește trecerea de muniții printr'o țară neutrală, ci din contra împedecarea acestui tranzit de muniții e în contradicție cu spiritul convenției noastre de alianță cu România. Nu putem și noi voim să cerem guvernului român și poporului român să lucreze contra sentimentelor și intereselor lor. Dar cerem ca interesele noastre să nu fie lovite, scolo unde pentru România nu se poate produce nici o păgubire.»

În nordul Bucovinei.

Luptele continuă la graniță.

Ziarul »Universul« primește din Mornia cu data de Mercuri următoarele informațiuni:»

Cu începere de eri (Marți) în nordul Bucovinei au început violente lupte de artilerie; bubuiturile sunt extrem de puternice și se aud la distanțe foarte mari. Austriacii ocupând înălțimile regiunii dintre Prut și Nistru, au deschis duelul cu intențunea de a forța pozițiile rușilor, cari opun însă o rezistență disperată, din cauză că la Lipcani și celelalte localități din apropierea Noua-Suliței au concentrat regimente de infanterie și cazaci, gata de atac. Cu toate acestea, din ordinul autorităților militare, populația civilă împreună cu autoritățile publice, au început evacuarea Basarabiei.

Luptele continuă, rezultatul depinzând în parte de faptul dacă munițiile vor fi suficiente.

În ce privește numărul combatanților, belligeranții sunt egali pe aceste fronturi; în muniții însă, austro-ungarii sunt superiori.

După cum se vede, ofensiva austriacă asupra Basarabiei devine inevitabilă și este de așteptat ca din moment caracterul acestei ofensive să devie din cele mai crâncene.

Intrevederea generalilor

Ioffre și Porro. Din Roma se anunță: Se telegrafiază din Paris ziarului »Giornale d'Italia« că generalul Porro, șeful statului-major italian s'a dus pe frontul francez, unde a avut o convorbire cu generalul Joffre.

Ziarele franceze și cele rusești dau mare importanță acestei întâlniri, în care văd ca și o pecetuire a frăției de arme franco-italiană. Tot după zisele ziare, în această conferință s'ar fi luat înțelegeri definitive cu privire la cooperarea celor două armate împotriva dușmanului comun.

Întorcându-se din Franța, generalul Porro va veni la Roma, spre a informa guvernul despre rezultatele misiunii sale.

ȘTIRI.

— 16 Iulie n. 1915.

D-I Sandi, săracul...

Din carnetul unui preot militar, care-și publică în »Drapelul« impresiile de pe câmpul de luptă, reținem următoarele:

Chirov 26 Octomvrie. Pe drumul larg întâlnesc câți-va gloțași dela reg. 24 din Sibiu.

Agrăesc pe un capral.
— De unde ești?
— Dela Făgăraș d-le ofițer și slujesc la regimentul din Sibiu.

— Nu sunt ofițer frate, ci sunt preot român. Au căzut mulți Români dela voi?

Sărut mâna d-le părinte, au căzut mulți, săracii! A căzut acum sunt vre-o câteva zile și d-I Bogdan dela școala mare din Brașov.

— Cine a căzut măi omule?
— D-I Sandi, săracul! Ce om bun a fost. Cum vorbea de frumos cu noi, cum ne povățuia și ne ajuta la toate.

— Ce vorbești, nu se poate!
— Ba da părinte. L-a lovit un »șarapel« tămăn în coșul pieptului și a căzut mort.

Român înlemnit și nu pot crede, — Ce înfățișare a avut?

— Părul blond ochi albaștri, cu ochelari și ras la barbă și la mustață.

M'am mai liniștit acum. Îl cunoșteam doar atât de bine pe fostul meu profesor dela liceu. Îl știam cu mustețe și cu o barba frumoasă ca de Hrist, cum îl și ziceam elevii întreolaltă.

— Păi, că d-I Sandi, care mi-a fost și mie dascăl era cu barbă și cu mustețe!

— O fi avut părinte, dar acum cu rășbolul alsta era fără de ele.

M'am despărțit buimăcit și cu inima înfrântă de acest om, care mi-a spus o veste atât de dureroasă.

Se putea să moară profesorul cu înfățișarea atât de simpatice, atât de bun, atât de luminat și atât de însofletit de chemarea sa apostolească?

Nedumerirea mea... durere... s'a adevărit în curând.

Dormi în pace suflet blând! Rămășițele tale pământești vor putez în pământul hain după legile eterne ale firii. Sufletul tău va fi ia Domnul înaintea Căruia vei da seama de faptele tale frumoase, cari și-au împodobit viața. Iar amintirea Ta va exista mereu până vor exista suflete românești pentru luminarea căroră ai muncit în viața Ta și pentru gloria căroră ai murit... cu trupul!

D-I Petre Carp distinsul bărbat de stat al României a împlinit alaltăeri 78 ani, ai vieții sale rodnice. Din acest prilej ziarele conservatoare din țară sărbătoresc pe acest fruntaș al vieții politice române urându-i încă mulți ani de fericire.

Avansamente. La rangul de sublocotenent i. r. au fost avansați aspiranții de ofițeri i. r. Ioan Meșotă și V. Govna din reg. 2, Stefan Popovici 79, Nicolae Truța 62, Augustin Maghiar 33, Ioșif Filip 2, Simion Rusu 63, Titus Clorța 50, Stefan Fodor 85, Martin Căluțiu 50, Iacob Trif 2, Alexandru Morariu 33, A. Pop 51, Gheorghe Boușcu 43, Ioșif Spinar 102, Dr. Ioan Roman 50, Gheorghe Petran 101, Trifon Ghilez 43, Alexandru Fodor 101, Mateiu Căciulă 50.

La rangul de locotenent i. r. au fost avansați sublocot. i. r. Eugen Dudaș din reg. 24 de honvezi, Gheorghe Popovici bat. 31 de vânători, Dr. Ioan Runcanu 63, Octavian Fulca 50 și Teodor Roxin reg. 64.

La rangul de locotenent la gloate au fost avansați sublocotenentii Dr. Gheorghe Drimba, Eugen Baciu și Dr. B. Albu.

Distincții. Cu medalia de argint pentru vitejie cl. I au fost decorați honvezii Pavel Cițecan și Cristian Co-drean din reg. 24 de honvezi.

Laude aduse reg. 24 de honvezi. D-I Șpan conte Mikeș a primit de pe câmpul de luptă dela d-I locotenent-colonel Stefan Kőrözy o scrisoare, în care se aduc elogii regimentului 24 de honvezi din Brașov pentru vitejia extraordinară dovedită în atacurile cu baioneta din 1 și 2 Iulie din ținutul Limanovo. D-I Șpan a mulțumit telegrafic comandantului reg. 24 pentru cele relatate, dorind viteazului nostru regiment noul și ncul succes.

Iarăși vom avea făină de grâu curat. În numărul de alaltăeri al monitorului oficial a apărut o ordinațiune, care prevede scoaterea din vigoare a ordinului referitor la amestecarea făinei de grâu, precum și de alte cereale. De-acum înainte se va putea coace deri fără nici o teamă de pedeapsa legii pâine din făină curată de grâu și de săcară.

Muzica orașului — va cânta în fiecare zi din săptămână la orele 5 p. m. la promenada de jos, iar în Duminică la orele 11/2, tot la promenada de jos.

Aviz. Damă cultă din Transilvania, profesoară diplomată, perfectă în pianoforte, limba română, germană, franceză și maghiară, caută ocupație potrivită în România.

Ofert trimiteți sub »Excelso« la administratie. 3-3

Proprietar:

Tip. A. Muresianu: Branisce & Comp. Redactor responsabil: Ioan Lacea

De vânzare

La băile din Tușnad, în Ardeal, un loc de vilă situat foarte frumos lângă promenada la mijloc.

Informații se pot lua dela d-I I. Brașovean în Koșdívásárhely. Comitatal Treiscaune. 2-4

— dacă-i sare omului țandăra trebuie să-l pedepsești. El prindea foc, ea-l întărâta până la sânge. De-î răspundea bărbatul mai apăsat, se punea ea că a atins-o rău de tot, se punea pe tânguine pe plâns, fiindcă știa prea bine că-l strânge mai bine cu plânsul ei. Mai apoi putea să-și bată joc în dragă voce: ba că-i turc, ba că-i tiranul-tiranilor, ba că-i Dracul împielțiat, și mai multe nu — leit naiba, care și-a luat nevastă, ca să o canonească. Îl lega, așa, de mâni și de picioare, d-se da, bietul om, bătut și de juca Sinefta de bucuria învingerii, ștergându-și lacrimile mîncinoase.

— Grigoraș povestise de nevasta ăluia, care și-a făcut samă, că s'ar fi dus la »rugă« De copii n'a fost vorba. Mai toți bărbaiții de prin ținutul ăsta aveau copii Sinefta Horhoi n'avea Căte-a trebuit să'nghită bietul bărbat din pricina asta! De câte ori și-a pus capu'n pământ! De câte ori a spus că ar fi mai bine de el, să nu mai vadă soarele! Doamne, Doamne, toate se potrivesc cu spusele lui Grigoraș!

Teama femeii creștea tot mai tare și mai tare. Pe lângă teama asta a mai apucat-o și groaza, de par'că s'ar fi deslăntit o suflare rece de pe lângă mormintele din țințirim. Și-a adunat puterile femeia și s'a tărât până la casa

lor. În casă o liniște de-și auziai bătăile inimii. Alte dași lucra bărbatul câte ceva Astăzi nu vedeai nici pic de lumină în odaie. Cum mai lucra el altădată! — Nu 'nărăsnește să între 'n casă Sinefta

Ocolește chiar și fereastra. Poate să se uite sluga pe fereastră și poate să-i strige sluga vestea grozavă! Mai vrea Sinefta să mai răsuflie încă de câteva ori, înainte de ce știe ce s'a 'ntâmpat, înainte de ce e osândită pentru veci și pururi.

Stă o clipă sub pomi și ascultă și n'auze alt ceva, dect bătăile inimii. Mai apoi se clatină în mers — vrea să plece 'n sat. Ocolește pe fiecare om, pe care-l întâlnește prin întunec. O s'audă ea vestea destul de vreme Trece peste câmpul plin de umezeală, se apropie de țințirim. Țințirimul e la marginea satului. Câmpurile albe, mici, de-acolea — sânt crucile de pe morminte. Mulți cunoscuți și multe rudeni mai zac sub ele! Dumnezeu le odhinească în pace! Astăzi i-e groază Sineftii de morți, se împotrivesc, gândindu-se la ei, și — tot — o duce ceva spre dânsii, par'că ar chema-o cu mii de brațe nevăzute Părețele ăla alb, de-acolea, e »casa rece«, unde aduc morții Acolo l-au dus și pe el. Se vede cum licărește o lumină înăuntru,

pe fereastră își ia inima'n dinți își zice singură, că n'are nici o frică — vrea să s'apropie de »casa rece«, cu toate că picioarele par'că au primit rădăcini, cari se'nfig în pământ. Așa acum vede că fereastra e întunecată de tot. A fost sclipitul unui licurici ce-a crezut ea că e lumina din »casa rece«.

S'a 'ntors înapoi. I s'a părut că aleargă cineva pe urma ei, mai apoi că-i flutură de-asupra capului. — Poate că a fost un lilic, dar a putut fi și bietul suflet al unuia, care și-a luat viața.

Din clopotnița s'auze sunet de clopot. Sineftii i-a trecut prin minte: »altdași n'au tras clopotu' la unu', care și-a pus singur capăt vieții — da' acum sânt mai miiloși oamenii. Și au dreptate! Aia, cari își iau viața — ăia-s mucenici Grea de tot trebuie să le fi fost viața, ca să n'o mai poată duce până 'n capăt!

Nevasta isbucni într'un plâns, care roade la inimă, și-i părea rău, rău de tot de ce făcuse.

Clopotul încetă de a mai suna. Sinefta își adună puterile din nou.

— »Doamne-ajută-mi!«, suspină ea, »odată tot trebuie s'o aud«, și coborî pe uliță, spre casă.